

Kwestionariusz

..... - internowanego - więźnia - "lagiernika" - zesłane

w Z.S.R.R.

REFERAT
HISTORYCZNY

1. DANE OSOBISTE

(Imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny)

Wacław Neumann podporucznik rez., 28 lat, student Politechniki Harwańskiej wydziału elektrycznego (uk. 3 semestry), kawaler.

2. DATA I OKOLICZNOŚCI ZAARESZTOWANIA.

Jako czyn osadnika wojskowego, 9/11-1940r. zostałem zesłany z matką i rodziną do obozu (poziółka), z którego po miesiącu więzienia, w Jarostawlu pod Moskwą zostałem zatrzymany i zaareztowany dnia 11-IV-1940r.

3. NAZWA OBOZU.

/ -wiezienia - miejsca przymusowych robot /

obóz (poziółka) — Poldniewica, Gorkowska obl., harwiński r.n.
 więzienie — polityczne wewnętrzne więzienie w Jarostawlu
 więzienie — przejściowe w Kologdaie [k/Moskwy
 obozy przymusowych robót — obozy Indiel-tag., Swierdłowska oblasi.

4. OPIS OBOZU, WIEZIENIA i t.p.

/ Teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena /

- 1) Poldniewica — baraki drewniane, warunki mieszk. fatalne — ciemność, brak higieny, brud i głód, pomóc lekarska b. marna.
- 2) więzienie polityczne — murwany budynek 2-u piętrowy, warunki mieszk. na piętach — bez zabudni, ciepło, schludnie, pomóc lekarska na zarostanie, urażenia higieniczne bez zastrzeżeń — łazienka, umywalka, woda bieżąca, ubikacje doskonałe, urządzone.
- 3) więzienie przejściowe — budynek murowany, warunki mieszkaniowe nie do zniesienia — ciemność, brud.
- 4) obozy przymusowych robót — baraki drewniane niebezpieczne na życie, brud, ciemność, głód, zanieczyszczenie.

5. SKŁAD JENCOW & WIEZNIOW, ZESLANCOW.

/ Narodowość, kategoria przestępstw, poziom umysłowy i moralny, wzajemne stosunki etc. /

- 1) Poldniewica — zesłaniec — Polacy, Żydzi, Ukraińcy, Białorusini, poziom umysłowy i moralny — normalny, wzajemne stosunki — wspólna praca w lecie i dyskusje polityczne.
- 2) więzienie polityczne w Jarostawlu — więźniowie — Rosjanie, poziom umysłowy i moralny — wysoki, wzajemne stosunki — dyskusje naukowe i religijne.
- 3) więzienie przejściowe w Kologdaie — więźniowie — Rosjanie — myślenie stopniowo, poziom umysłowy — normalny, moralny — bardzo niski, wzajemne stosunki — normalne, o życie w Polsce.
- 4) obozy przymusowych robót — "lagiernicy" — Polacy, Rosjanie, Ukraińcy, Żydzi, Białorusini, Karpato-rusini, Rumuni, Niemcy z Z.S.S.R.; kat. przest. — rozmaite (przeważnie zadna); poziom umysłowy i moralny — większość przestępcy; wzajemne stosunki — wspólna praca, krótkie dyskusje o polityce.

6. ŻYCIE W OBOZIE, WIEZIENIU itp.
Przebieg przeciętnego dnia, warunki pracy,
normy, wynagrodzenie, wyżywienie, ubranie,
życie koleżeńskie i kulturalne etc.

00204

obozu przymuszonych robot — robotka o godz. 5⁰⁰, wiadanie
(upa — klajster magony b. radki, 1 sledo), wymiaru na roboty
o godz. 6⁰⁰ do lasu do cięcia drzew, o godz. 12⁰⁰ przerwa
godzinna, porok o zmusku, kolacja (pół litra, narzem wż-
eij) zupy, chochla kawy, chleb 600gr. Kamunki pracy b. ciężki
(1- leil — szmury kamany i muset), ostabilnie canar więz-
2 głoda, normy podwie dla ludzi ostabilnych — 4-8 m³ drewna
2 strażeniem, strażeniem w „ostable” i spalaniem gateri. Wynagro-
dzenie — iadne. Ubranie — nie widziatem by, sto dostat buty
2 opon gumowych i to po długich targach, strzymywato się
życie koleżeńskie było tylko w małych grupkach po 2-3-5-
wż tego nie widziato się — kulturalnego życia wogóle
nie było.

7. STOSUNEK WŁADZ NKWD DO POLAKÓW.
Sposob badania, tortury, kary, propaganda
k. ministyczna, informacje o Polsce etc.

2. NKWD zatkaniem się podoras jardy do „pociatka” i w
„pociatku” — namawiano mnie, abym przystąpił do nich, jako
informator, obiecując wolność i pieniądze. Do „wilosze” z „pociatka”
na badaniach w więzieniu obchodrono się ze mną nastę-
cej uprzejmiej i grzeczniej. Wypytywano mnie o życie w Polsce
i wyjaśniono ustroj komunistyczny, naturalnie rzucając go
w jak najlepszych kamach. Wtedy podurwano mi jedynie
kiediki i pierna jedynie komunistyczne, tłumacząc, że
imajęch narowić mi maja. Jedynym słowem, stara-
ją się mnie przerobic na komunistę.

8. POMOC LEKARSKA, SZPITALA, ŚMIERTELNOŚĆ.
Wymienie nazwiska zmarłych.

Pomoc lekarska b. słaba, chociaż szpitale, których
mato widziatem, dość dobrze urządzone.

Śmiertelność w obozach, gdzie byłem, była duża —
1-2, było raz 5, dość dziwnie, ale narowik nie pamiętam
(przeważnie Polacy i Żydzi)

9. CZY I JAKA BYŁA ŁACZNOŚĆ Z KRAJEM I RODZINĄ?

Korespondencją historycznie tylko z więzienia
jarosławskiego (to z obaw listy mi dochodziły) i tylko
z matką i rodziną, którzy znajdowali się w „pociatku”

10. KIEDY ZOSTAŁ ZWOLNIONY I W JAKI SPOSOB
DOSTAŁ SIĘ DO ARMII.-

Zwolniony zostałem w obozie Jotkianka (Indiel-
Smierdłowska obl.) dn. 8-X-41r.

Do Armii Polskiej dostałem się dopiero 16/III-42r.,
zgłaszając się w między czasie do polskich placówek
w Kuchynobrze i dwa razy w Sankientu bez rezultatu.
Dopiero po przytarceniu się na własną rękę do grupy
ochotniczej koło Sankientu, zostałem skierowany do garni-
kowa i po odbyciu kwarantanny w Tawtaku przydru-
żony do 9 P. A. C. w Mangillanie.